

FOAIA DIECEZANĂ

Organ al Eparhiei gr. or. rom. a Caransebeșului
APARE DUMINICA

Prețul abonamentului:
Pentru Austro-Ungaria pe an 10 coroane
" " " " pe $\frac{1}{2}$ de an 5 cor.
" România și străinătate pe an 14 frc.
" " " " pe $\frac{1}{2}$ an 7 "

Prețul inserțiunilor:
Pentru publicațiuni oficiale, concurse, edicte
etc. publicate de 3 ori, dacă conțin până la
150 de cuvinte 6 cor. până la 200 de cuvinte
8 cor., de aci în sus 10 coroane.

Manuscrisurile să adresează la redacțiunea
„FOAIA DIECEZANĂ”
iar banii de prenumerațiune și inserțiuni la
Administrațiunea Tipografică și Librăriei die-
cezane în Caransebeș. — Telefon Nr. 30.

Nr. 4625 Șc. ex 1909.

Concurs

Pentru ocuparea unui post de *profesor* pentru obiectele: Istoria universală, Istoria patriei, Constituția și Geografia patriei și Constituția bisericii ortodoxe române din Ungaria și Transilvania să escrie din nou concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Foaia diecezană”.

Emolumentele împreunate cu acest post sânt:

1. Salariu fix anual 1600 cor.
2. Dela definitivare în rețut de cuartir 400 cor.
3. Dreptul la 5 cvincvenii à 160 cor., socotindu-se acestea dela definitivare.

Dreptul la penziune în senzul statutelor de penziune.

Competenții pot fi numai români gr. or. și au să producă:

1. Atestat de botez.
2. Atestat de maturitate.
3. Absolutoriu de universitate despre studii pedagogice sau filozofice.
4. Eventuale atestate de cenzură.
5. Atestate despre eventuale servicii de până acuma.

Caransebeș, din ședința conzistorială ținută în
20 Noembrie 1909. 1—3 [63]

Filaret Musta m. p.
Arhimandrit, vicariu episcopesc.

Ioan Agârbiceanu

Pe zi ce mergem ne curățim haina sufletului de petecile strigătoare prin culorile lor, pe cari vremea cu neajunsurile ei și împrejurările vrăjmașe ni le-au impus. Influințele străine se vestejesc tot mai mult și viața noastră sufletească caută să se întoarcă în alvia sa adevărată. Ochii ni-se deschid tot mai bine asupra

lucrurilor din jurul nostru, asupra trecutului neamului și asupra datinelor lui, iar în suflet ni-să împuternicește convingerea mântuitoare „că noi sântem un neam necrescut sau rău crescut, că n'am știut a ne păstra datinele așa de potrivite cu noi, că nu le-am putut duce mai departe, după cerințele vremii nouă, că n'am fost în stare a lucra cultural la adâncurile neamului întreg și nici adâncul fiecărui suflet.”¹⁾ Dar îndată ce sântem stăpâniți de o astfel de convingere, pașii noștri se îndreaptă dela întunec spre geana de aur a zorilor zilei cei mari, în care să va sfinți și preamări unitatea culturală atât de mult dorită. Căci silințele noastre vor stărui cu putere întru îndeplinirea lipsurilor de până acum, vom căuta să ne creștem cum să cuvine, potrivit cu locul și vremea în care trăim și în duhul neștirbit al neamului, sancționat prin pogorârea Duhului sfânt pe pământ. Iar îndrumarea cea bună și cuminte vine dela pătura aceea a neamului, care este mai românească în simțire, în gândire, în voințe și în fapte; vine dela oamenii aceia, cari simțesc mai mult dorul de a trăi cu lumină în minte păstrându-și totodată numele și limba, legea și datinele în cea mai mare curățenie, cari își strâng mai tare inima în fața străinilor dela cari nu simțesc alta venind, decât vântul de gheață care le înfloară trupul și mintea. Scriitorii noștri de seamă au ghicit de cu vreme dorința aceasta și caută mereu să cetească cât mai bine în sufletul neamului și al trecutului lui, stăruiesc din răspuțeri de a se apropia tot mai mult de mulțimile acestea părăsite atâta vreme, cari în schimb își revarsă ca o binecuvântare toate comorile sufletestești străjuite cu atâta sfințenie prin vrăjmașia vremurilor. Și viața noastră să schimbă văzând cu ochii; ea nu să mai copiează, ci de-

¹⁾ Iorga: Oameni și cărți, Floarea Darurilor. v. II. Nr. 31.

vine originală românească, iar „originalitatea aceasta binefăcătoare stă într'aceia, că ea nu născoceste, nu adaugă și nu falsifică nimic, dar nu lasă să-i scape din vedere nici una din însușirile, din putințele de dezvoltare ale neamului. Puterile adevărate de astăzi, moștenirea cea bună a trecutului, tot ce are poporul românesc la îndemâna sa, trebuie să fie întrebuițat“. O astfel de muncă se chiamă creștere națională, care trebuie să se facă în ori-ce colț unde trăește neam românesc și pentru care trebuie să se jertfească din greu. Educația aceasta nu să câștigă numai pe băncile școlii, ci ori și unde și cu ori-ce ocaziune, iar educătorii de frunte ai neamului nu sânt numai dascălii cu diplome, ci mai vârtos măestrii scrisului și ai gândirii noastre, cari prin puterea lor de intuiție, prin spiritul de observație prind toate umbletele tainice ale gândului și ale voinței, cari ne împrietinesc sufletele cu frumosul și ni-le învrăjdesc cu urâtul. Ei sânt comorile cele mai scumpe cari adună „în sinea lor“ toată bogăția de gândire și simțire a neamului, înfățișând-o în deosebitele ei manifestări sănătoase ori bolnăvicioase. Oare n'a fost Homer cel mai de frunte dascăl al neamului elin și pribeagul Xenophanes care cu cântecile lui pline de înțelepciunea lumii, mângăia mulțimile și le chema la o viață culturală mai înaltă!

Unul dintre acești mari povățuitori ai neamului nostru este Ioan Agărbiceanu, preotul modest din munții apuseni, cel mai mare prozator pe care ni l'a dat Ardealul. Volumul său „Dela țară“ primit cu atâta însuflețire sinceră, ne înfățișează într'o limbă cât să poată de firească și plăcută icoane rupte din viața țaranului așa pe cum le-a prins el acasă în văile munților apuseni; „ele aduc miros bun de ogoară, ne înfățișează porturi dela țară“ și poezia sănătoasă a naturii. Prin puterea imaginației sale sănătoase ne-a dat deja ca începător bucăți menite să prevostească că el o să devină odată una dintre cele mai curate glorii ale neamului nostru, un mare erou al artei. Ni l-a arătat ca pe un intim al naturii cu care vorbește deadreptul fără talmaci. Dar din anul 1905 când apare volumul acesta „Dela țară“ până astăzi la ivirea al doilea volum „În clasa cultă“ talentul lui s'a imputernicit, sufletul s'a lărgit și adâncit. El vede limpede viața cu toate cotiturile și lunecușurile ei primejdioase, arătându-ni-le atât de lămurit prinse în forme maestre. Prin volumul acesta Agărbiceanu se ridică pe pedestatul marilor învățători ai neamurilor; întrece pe *Abraham von Sancta Clara* cu care l'a asemănat un sas din Sibiu, se apropie de acel Pestalozzi care scrie „Leonardo și Gertruda“.

În nuvela S. „În clasa cultă“ care împrumută

volumului titlul, ni să înfățișează toate nevoile și sbuciumările sufletesti prin cari trece studentul sărac, încrezut în puterile sale psihice și fizice, ca să ajungă la o diplomă cu ajutorul căreia să înceapă și el o viață nouă bogată în fapte românești așa dupăcum i-o cere sufletul său bun și curat. De treiori i-se amărește sufletul în viață, primadată când este trecut cu vederea la distribuirea stipendiilor ca să capete, vezi Doamne, îngâmfatul și leneșul Popescu, fiul unui avocat avut; a doua oară când vede că nici frații lui de sânge nu se poartă mai omenește cu el decât străinii cei hrăpăreți, iar a treia oară nu numai că se amărește, dar simte că i-să zdrobește ceva în suflet îngropând întreaga lui fericire, când vede că nevastă-sa disprețuește pe mama lui, o țarancă uscată și trudită, care vine să-și odihnească bătrânețele la fiul său. Și el, care a muncit zi și noapte, care a trecut prin atâta zdroabă sufletească „se vede înșelat în ce a ținut mai sfânt și vede batjocurit ce avea mai scump pe lume, de când închisese ochii bătrânul“. „*Un candidat*“ ne face cunoscut cu viitorul avocat cu porniri preste măsură de îndrăznețe, cari însă i-l ridică în societate deși la bază nu e nimic solid. E un tip al generației noastre tinere, care se crede atotputernică și atotștiutoare, care are tupeul de a-ți vorbi despre lucruri pe cari nici nu le-a auzit, care nu poate altcum fără să incolțească ba în dreapta ba în stânga și care caută cu orice preț să parvină.

Și cât de duioasă și înfiorată de dragoste curată este „Inimă“! „Turi“ (Veturia) nevasta profesorului Pascu poate servi ca model de viața tuturor doamnelor noastre. Doar e fată de preot, modestă cu sufletul și inima curată, crescută în aerul curat și sănătos, în duhul adevărat al neamului și al credinței noastre. Toate străduințele ei caută să pogoare și sălășluiască în casa ei fericirea adevărată. E tipul femeii harnice și iubitoare, comoara de bucurii și fericiri. Vedem odaia tăcută, înfiorată de razele lampeii până noaptea târziu, în care stăruie cu îndârjire la scris profesorul Pascu și în care îl surprinde nevasta lui plină de dragoste, furișându-se pe la spatele lui și lipindu-și obrazul de a lui ca să cetească slovele mărunte și nenunțate cari cuprind toată povestea dragostei lor de pân'acum.

În „Nepotriviri“ ni să arată roadele educației moderne, de care să împărtășesc astăzi cele mai multe fete, o educație cu totul greșită. Nu să mai cresc suflete ci păpuși fără inimă, fără viață, ființe cari au în loc de inimă o mașinărie tainică, blăstămată, fină care le poartă mâinile să-și așeze hainele, pălăria, frizura și cari numai atunci se mulțănesc când își pot cumpăra rochiile și pălării după plac ca să umble cât e ziu-

lica de mare făcând vizite. Și cât de îndurerată e „Domnișoara Linuța“, fata preotului muncit, care prăpădindu-se de atâta muncă trupească și sufletească își lasă familia în cea mai neagră sărăcie. Sarmana fata pleacă la școală, ca cel puțin pe calea aceasta prin muncă proprie să-și asigure viitorul; dar aici o așteaptă numai desiluzii și amăgiri amare, cari îi sapă groapa prea de timpuriu.

La baza tuturor povestirilor din volumul de față să află o adâncă religiozitate și un *românism* curat, ferit de orice influință străină. Și precum în volumul întâi „nu caută conflicte sufletești, nici momente dramatice, ci subiectele sale sânt fragmente ale vieții țaranului ardelean, personagiile descrise nu-l interesează atât ca indivizi, cu o viață sufletească numai a lor, ci ca părtașe din aceeaș clasă mare, care să numește țaranul român“. ¹ Astfel și în volumul al doilea ne oferă vedenia vieții clasei culte de dincoaci de Carpați, de care noi nu ne-am prea dat sama și nici astăzi nu o prea luăm în serios, ceea ce e un păcat mare. Povestirile sânt purtate de un realizm puternic, ele sânt oglindă desăvârșită a vieții intelectualilor noștri cu toate părțile bune și rele din care să desprindă parecă un îndemn ca să-ți îndrepti greșelile și să-ți dezvolti pornirile bune ale sufletului. Da, Agârbiceanu, știe să ne citească în sufletul nostru ca nime altul și are puterea de a și reda tot ce a aflat ascuns în cutele sufletului. Astfel cartea aceasta stăpânește pe lângă valoarea cea mare literară și o netăgăduită însemnată pedagogică. Intelectualii noștri vor putea să învețe multe din povestirile atrăgătoare învăluite într'un sentiment de duioșie care pătrunde și să sălășlueste pentru totdeauna în suflet și inimă, stăruind mereu spre îndreptare. Orișicare cetitor care are puțină inimă se va împărtăși de multe emoțiuni, cari îi vor naște și crește dorul de a-și curăți simțirile, a-și adormi patimile, a-și întări sufletul, cu un cuvânt de a deveni mai bun decât este; iar însușirea aceasta este de mare preț. Noi numai mulțămitori putem fi distinsului nostru prietin, pentru cartea nouă care a dăruit-o neamului și îi dorim din inimă putere de muncă spre dobândirea idealului.

n. p.

Invățătura bisericii ortodoxe

Și marea nu e admirabilă în mișcările ei prodigioase? Râurile varsă într'ansa toate bogățiile ce au adunat în cursul lor. Astfel ea ar deveni un focar de ciură, dacă apele ei n'ar fi saturate de sare. Aceasta să află așa de multă că deam scoate-o toată din

apele mării am putea forma un munte mai înalt decât Mont-Blanc.

Alte lucruri de remarcă. De ce obiectele ce înconjură globul nostru nu au acelaș chip uniform? De ne dau această varietate a colorilor, este ca să le putem deosebi unul de altul, fără de care ușor le confundăm.

Și ce armonie între diferitele regnuri ale naturii! Regnul mineral dă plantelor principiile necesare la încolțire și dezvoltare. Regnul vegetal dă animalelor nutrețul ce le convine. Acidul carbonic e pe pământ în mare cantitate, el omoară animalele, dar plantele au mare lipsă de el. Ele îl inspiră prin porii lor și așa însănătoșază atmosfera.

C. Ceva despre fiecare regnu în particular.

a) *Regnul mineral* ne oferă mai multe părți minunate. Un grăunț de nisip e compus din forțe nenumărate. Aci aflăm legile coeziunii, afinității, atracțiunii moleculare, greutateii, mecanice. Un învățat viața întreagă nu ar putea să pătrundă toate aceste taine.

Un corp trece din starea lichidă în stare solidă și neamestecându-se o cauză perturbantă să cristalizează. Ce să întâmplă oare? Moleculele să așază una lângă alta așa că formează chipuri ce sânt totdeauna asemenea la substanțele de aceeaș natură, și adevărate forme sânt așa de precise că mână omenească nu le poate face. „Să ne închipuim, zice învățatul englez Tyndall, că cărămizile și petrele ar avea însușirea să să miște din loc, că să atrag și resping și că în puterea acestei atracțiuni, respingeri s'ar așază astfel încât să formeze case și strade de cea mai perfectă simetrie, în acest caz oare n'am fi cuprinși de mirare? Observați aceste stele de gheață ce să formează pe sticlă iarna: văzute în microscop, fiind ele complete, fiecare din ele are șase raze, am putea să le numim flori cu șase petale și fiecare moleculă își are locul în acest tip riguros exangular“.

„Atomele merg în cadență, după espresiunea poetului american Emerson; ele urmează legile armonice ce din substanța cea mai obicinuită fac minune de frumusețe în ochii inteligenței noastre. Știința, orce s'ar zice, nu despoae natura de farmecul misterios al secretelor ei; departe fie aceasta, ci ea ne descopere minuni și armonii ascunse până în cele mai vulgare lucruri“.

b) Alte perspective, nu mai puțin minunate, să află în regnul *vegetal*. Pământul să acoperă de o manta de verdeată și de flori care-i sânt îmbrăcăminte și podoaabă. Numărul plantelor e prodigious: botaniștii numără mai mult decât zece mii de speții. Dela smeritul mușchiu și lichen ce să acată până la codru, ale cărui vârfuri plutesc în nori, fiecare își are structura particulară. Ce concert de forme, de color și parfum! Ele ne nutresc, ne tămăduesc, ne veselesc.

Plantele produc în fiecare an muguri, din care ies ramuri, frunze, flori, roade. Acești muguri să for-

¹ S. Pușcariu (Luceafărul) a. V. 359.

mează în epoca vegetației mari și trebuie să dormiteze în timpul pănăce să dezvoltă. În regiunile meridionale mai reci ei sânt înveliți în solzi, cari sânt conducători rei de căldură ca rășina ori sânt căptușiți în puf gros.

Pământul nu ne dă în acelaș timp toate florile și toate roadele, ce le împarte în cursul anotimpurilor. De aceea și vedem că foamea nu urmează în abondanță fără măsură și, după cuvintele s. Scripturi „anul întreg e încununat de bine“. Să luăm sama apoi și că roadele ce vin în urmă să țin mai mult.

Dacă vița s'ar târi pe pământ, atunci rodul ei nu s'ar coace și nici buciul ei nu ar putea s'o țină. De aceea are surcele subțirele cu care să acată de orice razim. În Italia să poate vedea vița de vie urcând de pe un arbore pe altul legându-i cu frumoase ghirlande. Iedera e întărită cu cârlige mici cu care să întepenește de obiectele ce le întimpină.

Un politician a zis: „A vieții nu însemnează nimic, ci a supravieții“. Cum să perpetuă spețele vegetale? În mai multe chipuri, dar special prin grăunț. Un grăunț e un pom întreg. Aci avem planta în stare portativă, deosebită de pământ fără care, s'ar părea, ea nu poate vieții. Rădăcinile, trunchiul, ramurile sânt aci, îndesute în volum mic. Incapabile a să mișca, grăunțele fi-vor osândite să incolțască numai la tulpina vegetalelor care le-au produs? Ba, căci unele au aripi, care permit vânturilor să le ducă departe.

(Urmează)

Pastorale

Iubile frate!

M-ai întrebat rândul trecut despre omul de caracter în nex cu parohienii, și-am detaliat această temă așa cum m'am priceput și, cum imi scrii, aprobi cele scrise ție, mai ales cum zici, că ști că-ți vorbesc sincer și din inimă, n'am interese, nu vreu să te duci pre căi piezișe și nici nu vreu ca cineva să te prevină și tu să te faci lui coadă la topor.

Datorința preotului este, să fie cel dintâi între cei aleși ai comunei și pentru aceea orice emanează dela tine, trebuie să să privească ca *sfânt* sau cum să zice acuma în lumea mai nouă „*perfect*“. Nici odată să nu râvnești ori să te vârești la lucruri ce nu cad în sfera ta de competență, însă unde este vorba de moral, unde este vorba de binele și fericirea poporenilor tăi, trebuie să-ți pui unghia în grumaz. Oriunde vezi că parohienii tăi ar suferi pagubă și cei prin neștiința lor ar ținea morțiș la aceea ce tu prevezi cu siguranță că are să le fie spre pagubă, nu ezita a-i muștra și punând în joc tot aparatul tău oratoric precum și toată greutatea ta morală, trebuie să-i aduci la calea adevărată.

În cele următoare îți voi da încă unele povețe tot atât de folositoare vieții tale pastorale.

Zelul sau râvna de muncă să-ți fie motorul vieții tale, și anume *zel* și *abnegațiune* în păstorirea sufletelor.

Accasta o vei putea afla numai în dragostea față de Dumnezeu și a deaproapelui. Totdeauna să ai în vedere pre marele Păstor, să pui în cumpănă însușirile tale cu cele ale Lui, să nizuești totdeauna ca barem în parte să-l poți imita. Pentru că știut este „*că intru păcate te-au născut maica ta*“ și deci deplin numai el unul este. Totuș trăgând o paralelă între tine și el, vei vedea cât de înapoiat au rămas omul de nemărginită perfecțiune dumnezească și cât trebuie să lucrăm, ca să ajungem maxima sa: „*Fiți desăvârșiți precum Tatăl vostru desăvârșit este*“.

Știm că Isus a murit pentru mântuirea sufletelor din robia vrăjmașului, cu atât mai vârtos noi preoții ca următorii ai lui, sântem deobligați ca în toată vremea, în tot locul că avem în vedere numai mântuirea lumii. Zică cine ce vrea, interpreteze fiecare întreprinderile tale cum îi va plăcea, tu mergând pre calea cinstei vei câștiga glorie în cer. „*Păstorul cel bun sufletul și-l pune pentru oi*“.

Însămătatea mântuirii sufletelor o avem doară zilnic înaintea ochilor la altar când aducem Domnului „*jertfa cea fără de sânge*“. Acolo jertfim nu numai mielul nevinovat carele ridică păcatul lumii, dar noi ne unim cu el, ne jertfim Părintelui Ceresc, murind o moarte cu Cristos, pentru care se entuziasmează apostolul Pavel zicând: „*Acum mă bucur în suferințele mele pentru voi, și îndeplinesc lipsele suferințelor lui Cristos în corpul meu, pentru corpul său care este biserica*“.

Și dacă obvine ca noi să nu avem în inima noastră acest zel și abnegațiune, atunci pentrace și aducem întotdeauna această jertfă? Ca să bolborosim la cuvinte, să ne facem porunca? Nu! celce nu este destul de vrednic, celce nu este în stare să-ș pună toată viața sa în serviciul turmei sale, celce nu pricepe însămătatea oficiului la care este pus, este imposibil să poată sta la acest post, mai mult, să îndeplinească celece-i sânt delipsă la păstorire.

Zelul și abnegațiunea unui păstor sufletesc să cunosc din două puncte de vedere:

a) din simțămintele lui ce le are la privirea lipselor și neajunsurilor comunei sale, și

b) în truda ce ș'o dă, ca acestor lipse să vină întru ajutor și fiecărui parohian să-i între la inimă ca să-l poată introduce în toate virtuțile creștinești.

Să le privim acestea mai deaproape.

Cea dintâi cerință a zelului și abnegațiunii unui păstor sufletesc este *frica* și *grija*, că s'ar putea înșela în una din oile sale, n'ar putea din destul să le lămurească cestiile vieții, ca să le aducă în staulul său.

În orice comună există astfel de lucrări și întreprinderi care nu pot fi întrelăsate, altele iarăș să supun de sine păstorului, și altele iarăș care stau departe de misiunea lui.

La cele dintâi unii se îndestalesc cu aceea, că

au satisfăcut legii, că s-au îndeplinit cele prescrise fără a avea pic de simț ori atragere de a intra în amănuntul lor, să le clarifice și să-și dea toată truda, ca să le lămurească poporenii din toate punctele de vedere. Privesc incurcăturile d. e. din comună cu sânge rece, nu-i doare și nu-i însuflețește, privesc neajunsurile ca ceva de toată ziua și natural, ori le iau chiar în batjocură ca pre niște nimicuri. Nu le studiază în amănuntele lor să caute unde zace răul și totodată să afle și leacul mântuirii lor. Cât de departe este un astfel de păstor de chemarea sa! Să poată ca el să ducă o viață curată, să fie în cele morale bun, și nu dă câtuș de puțin anză parohienilor săi a-i vedea ori cunoaște vre-o slăbiciune. Aceasta nu este destul, ca el să numească păstor, pentru că iată ce zice Apost. Pavel la II Cort. 11, 2: „*Căci vă iubesc cu dumnezeiască râvnă, ca să vă pun înaintea lui Cristos*“. Dar de cei răi și imorali nici că mai vorbesc, căci vedem doară zilnic, că ei prin purtarea lor se sinucid pre sine și turma. Și mai mult, fiecare păstor trebuie să fie fălos pre oile sale, ba chiar jaluz, întocmai ca un părinte de fecioria fetei sale care este destinată mirelui, ca nu venind dușmanul să o necinstească.

În rândul al doilea cad acelea ce să supun de sine, adică văzând faptele, râvua și zelul pastorului. Întru dezlegarea problemelor din parohie, tind din propria inițiativă, vin și conlucră cu păstorul la mântuire, adică îi ușurează soarta și chemarea ca astfel „*mântuirea să fie deplină și jugul mai ușor*“.

Iar în categoria a treia le punem pre acelea de care preotul să stee departe, adică care sânt făcute de vrăjmași cu intențiune, cu rea voință și dușmănie, ca să zădărnicească lucrarea, să pună bețe în roate, fiindcă tind la parțialități, la interese personale, de care păstorul trebuie să stee departe, să le privească cu sânge rece și să-i fie numai ca un ce din care să scoată învățături și pilde, pentru că la anumite prilejuri să-i fie arme puternice spre lămurirea poporanilor săi. Alt criteriu al zelului și abnegațiunii este *dorul ferbinte a fi pasional* pentru a stă întru ajutor oricărui din poporeni tăi, adică a fi totdeauna gata și cu dragă voie a asculta plângerile, eventual a căuta mod de a veni în atingere cu poporeni spre a le da ocazie să-ți arăți bunăvoința, dorul și dragostea ce le-o porți ca să le vinj întru ajutor.

Sânt adică păstori cari văd cu ochi răi pre credincioșii cari din evlavie vin cu grămada, d. e. la scaunul mărturisirii și al împărțării. Văd în asta o sarcină, ba chiar prostie. Alții iarăș se plictisesc când poporeni, dorind a veni în atingere cu păstorul, la orice ocazie îi cer sfatul și la noi ajutorul fie chiar și noaptea, iarna ori vara. Unii se tem că-i omoară, alții că le conturbă somnul etc. Acelora le aduc aminte suferințele apostolului Pavel. Ba le mai aduc aminte un exemplu din păstoria unui dignitar bisericesc din dieceza noastră. Venise adică ca protopop și paroh într-o comună fruntașă unde, cum e la noi Români

obiceiul, avea și dușmani. În una din nopțile începutului păstoririi sale îi vine cătră mezdеноapte un credincios, să se ostenească să-i cuminece pre un membru din familie, care ar fi pe patul de moarte. Fără pic de frică, fără scrupuli, deși era afară un viscol groaznic — cu resignațiune plecă cu creștinul, care după ce-l purtă pre uliți și după ce dignitarului îi păru vremea și drumul prea lung îi zise: „Fătul meu! dar unde locuiești?, căci pre aici mai trecurăm odată? La care întrebare creștinul cuprins de frică și rușine, ba muștrându-l și cugetul, căzu înaintea lui și tremurând îi mărturisi deschis, că nu are pre nime bolnav. dar este năimit de unii, ca să-l poarte pre uliți. Dignitarul cu vioiciunea și umorul înăscut îi dete să înțeleagă că nu este nicidecum supărat, dar îl provocă să-l ducă la uliță de unde să se reîntoarcă acasă. Năimitul umilit și zăpăcit ascultă și când ajunseră la uliță îi ceru de nou iertare, îi sărută mâna și se depărtă.

Alții iarăș nesocotesc orice întreprindere, reuniuni adunări, prelegeri etc. și ar dori ca să nu audă de ele, fie din răutate, fie din necapacitate, fie chiar de frică, că ar pica pre ei vre-o sarcină de a lucra ori dezvolta oarecare activitate.

Să înțelege, în asta privință ți-am îndegetat, adu-ți aminte, în altă epistolă cum să-ți alegi la lucrurile acestea oamenii, cum să primești tinerimea și iarăș cum să lucrî alături cu fiecare fără oboseală, ca să-ți poți împlini chemarea de păstor.

Vei lucra adică „*cu timp și fără timp*“ până atunci, până când îți permit puterile și până ce cunoscând că, amăsurat puterilor tale, ai făcut destul, ori până vine altul ca să-ți ia locul care, dacă are cultură și poșede calitățile unui adevărat păstor, fii sigur îți va oferi totdeauna locul de onoare, iar el ca gregar devotat va face toate cu știrea și consimțământul tău. Să va întâmpla însă să-ți vină vreun înfumurat, vreun arrogant, fără simț și durere pentru popor și fără simț pentru chemarea sa, lasă-l în păcate, consideră-l parcă nu l-ai avea în comună, iar tu îți fă datorințele de „*bun ostaș al lui Cristos*“ până vei putea.

Învăță dela început, ba te silește chiar, ca nicidecum să nu înveți însușirea rea de a te sustrage dela vr-o muncă, la toate să ai în vedere dragostea evanghelică, frica și dorul de a face tot bine, fără egoism și fără ambiție. Cugetă la cei vanitoși, cum vor putea sta înaintea dreptului judecător, oare arăta-se vor și acolo îngâmfati și fățarnici, ce le va fi răsplata? Ori la cei egoiști și lenoși, unde și cum își vor scuza și ascunde însușirile lor rele?

Una îți pun în vedere, și adică: noi preoții sătești fiind cu casă și familie, cu și mai mare prudență va trebui să ne învățăm în mijlocul poporenii, ca adică de o parte să ne împlinim misiunea de păstori, iar de altă parte chemarea de părinte al familiei.

Nicicând să nu râvnești la ce nu este al tău, ori la un lucru ce nu-l poți câștiga și agonisi decât pe cale cinstită, mai ales că în parohie te învârtiești între poporeni, cari îți sânt inferiori în cultură, având în vedere oă ce faci și primenești — cum zice poporul — cu poporeni tăi, o faci tot ca păstor al lor. Ei adevărat vreau să cunoască și aci inima ta bună, lasă ca să vadă că tu iubești mai presus de toate adevărul și dreptatea, lasă să cunoască că tu dai cu dragă voie și cu inima deschisă, ca apoi ei din purtarea ta, să te onoreze și prețuiască și fi sigur că nici reputațiunea ta, nici dragostea și dorul de a-i vedea în bine nu-ți va fi spre oară.

Al treilea criter al zelului și abnegațiunii află a fi *curajul și nădejdea*, că adevărat chiar în cele mai grele întreprinderi vei avea rezultat bun. Cel slab și fără inimă vede în orice lucru neputință. Cel dintâi adevărat are în inima sa că este „*ostaș a lui Cristos*” și deci cu puterea lui lucră și învinge, cel al doilea se simte slab și neputincios, pentru că are în vedere numai eul său. El totdeauna află scuză la lucrările ce este chemat, după părerea sa oamenii sânt incorigibili și neascultători, superioritatea sa, dacă recurge la ceva, nu-l sprijinește îndeajuns, statul nu are grijă de sufocarea fărâdelegilor, spiritul vremii este cauza că omenimea nu mai ascultă glasul păstorului. Nu face ceea ce poate și ce ar trebui să facă, ca să nu se espună vreunei controle, vreunei rușini, eventual să nu-și atragă atare morb etc.

Nu însă așa este păstorul cel bun. Acesta pentru lucrările, pentru îndeplinirea datorințelor sale, este gata nu numai de a suferi, ci chiar a se jertfi pe sine, nu-i este frică că ar putea înșela, vătămă, disgesta pe cineva, că știe că „*ochiul Domnului*” vede toate.

El este convins, că lumea de nu ar fi stricată și de nu ar fi rea, nu ar avea lipsă de păstor sufletec. El cunoaște greutatea chemării sale, dar știe că puterea evangheliei este supranaturală și puterea grației nu are sfârșit, că dela sămănat până la seceriș este un anumit spaț și glasul Domnului nu se reîntoarce gol acolo de unde a plecat. El apoi știe că grația dumnezeiască nu rămâne nicicând fără efect când păstorul își împlinește din inimă datorința și vrea pe sine chiar să se deie jertfă. Are el această tărie sufletească, acest curaj, atunci el întreprinde lucrurile cele mai grele. De aceea vedem și adesea, că cei neputincioși admiră curajul altor frați din alte parohii, cari prin curaj, prin nădejdea în Dumnezeu fac cu credincioșii lor minuni față de alții în împrejurări mult mai favorabile și cărora poate le stau la dispoziție și alte mijloace mai îndemânatică ca celui dintâiu.

Dar să va întâmpla, ca ceva să nu-i succedă și în vre-o lucrare și întreprindere să nu fie norocos; el trebuie să fie mângăiat în sufletul său că a cercat, a avut intențiuni bune și și-a făcut datorința, căci scris este: „*Când zic celui nelegiuit: vei muri, și tu nu-l vei deștepta și nu-i vei vorbi lui deșteptându-l, ca cel nelegiuit să se reîntoarcă dela calea sa păcătoasă, ca*

să-ș mântue viața, acel păcătos muri-va în fărâdelegea sa; dar din mâna ta voi cere sângele său. Iar de vei deștepta pe cel păcătos și el nu se va întoarce dela păcatul său și dela calea sa păcătoasă, el va muri în fărâdelegea sa, dar tu îți vei scăpa sufletul” (Ezech. 3. 18. 19).

Măidan, luna Noemvrie 1909.

Aureliu Iana,
preot.

Mulțămită publică

(Continuare)

Nr. curent 86. Nr. colectei 147. Nicolae Lațcu, econ. Macoviște 12 f. Ioan Lațcu, econ. 20 f. Ioan Roman, econ. 20 f. Ruja Roman, econ. 20 f. Maria Crețiu, econ. 60 f. Ioan Lațcu, econ. 40 f. Iacob Neamțu, econ. 20 f. Costa Roman, econ. 10 f. Arsenie Zarcuța, econ. 30 f. Ghiță Crețu, econ. 40 f. Stefan Neamțu, econ. 10 f. Nicolae Băcași, econ. 10 f. Traian Lațcu, econ. 20 f. Pavel Beutura, econ. 20 f. Maria Stupariu, econ. 20 f. Grigorie Crețiu, econ. 20 f. Icoană Bribete, econ. 20 f. Floarea Crețu, econ. 20 f. Iosif Roman, econ. 20 f. Mia Cănda, econ. 20 f. Toma Roman, econ. 20 f. Vasilie Oc-nariu 1 c. Vasilie Stupariu, econ. 20 f. Petru Lațcu, econ. 40 f. Nr. curent 87. Nr. colectei 381. Oficiul parohial Bichigi: Comitetul parohial 10 c. Traian Bordus. preot 1 c. Aureliu Adrone, inv. 1 c. Ioachim Coputescu 1 c. Toma Huduliu 40 f. Lazar Udrescu 1 c. Sofron Ispas 40 f. Alexandru Iclozan, inv. penz. 2 c. Nr. curent 88. Nr. colectei 286. Oficiul parohial din Ezeriș: Bis. gr. ort. rom. 15 c. Ioan Stoica, paroh 1 c. Ana Stoica, preoteasă, 1 c. Ioan Stoica 1 c. Ioachim Jurca, paroh 2 c. Nr. curent 88. Nr. colectei 286. Maria Jurca 1 c. Maria Jurca 1 c. Ioachim Jurca 1 c. Nr. curent 89. Nr. colectei 62. „Mureșanul” inst. de cred. M. Radna 10 c. Nr. curent 90. Nr. colectei 440. Gerasim Sârbu, protopresbiter Belinț 24 c. 64 f. Credincioșii gr. ort. rom. din Belinț 2 c. Credincioșii gr. ort. rom. din Rămesca-luncă 2 c. 20 f. Credincioșii gr. ort. rom. din Gruni 1 c. 20 f. Credincioșii gr. ort. rom. din Budinț 2 c. 70 f. Credincioșii gr. ort. rom. din Leucusești 50 f. Credincioșii gr. ort. rom. din Vizna 60 f. Credincioșii gr. ort. rom. din T. Hodoș 22 f. Credincioșii gr. ort. rom. din Ictar 1 c. 20 f. Credincioșii gr. ort. rom. din Babșa 1 c. 26 f. Credincioșii gr. ort. rom. din Suștra 2 c. Credincioșii gr. ort. rom. din Fădimac 1 c. Credincioșii gr. ort. rom. din Ohaba Forgaci 1 c. 40 f. Credincioșii gr. ort. rom. din Bunia Română 1 c. 80 f. Credincioșii gr. ort. rom. din Dubești 1 c. 80 f. Credincioșii gr. ort. rom. din Bega-Mănăștur 1 c. Rachita 1 c. 20 f. Credincioșii gr. ort. rom. din Lapușnic 2 c. Credincioșii gr. ort. rom. din Pădurani 64 f. Credincioșii gr. ort. rom. din Dobrești 12 f. Nr. curent 91. Nr. colectei 105. Oficiul parohial Grebenaț: Petru Gurguț, epitrop 50 c. Biserica gr. ort. rom. 50 c. Simeon Balea, paroh 50 c. Sava Secoșan, paroh 20 c. Stefan Balea, teol. abs. 10 c. Mileva Balea, preoteasă 10 c. Iosif Miclea, inv. 5 c. Catinca Miclea, învăț. 5 c. Bogdan Ioan 25 c. Bogdan Simeon, ospăt. 3 c. Nr. curent 91. Nr. colectei 105. Sofia Crețu văd. Grebenaț 2 c. Nr. curent 92. Nr. colectei 182. Oficiul parohial Mercina: Biserica gr. ort. rom. din Mercina 20 c. Aureliu Popoviciu, preot 5 c. Petru Ciuta, comerciant 5 c. Lazar Ciuta 5 c. Iuliana Ciuta 10 c. Eva Cocora, născ. Ciuta 5 c. Petru Poienariu, inv. 2 c. Traian Crenian, notar 10 c. Ioan Stefan 2 c. Lazar Cocora, sub jude com. 1 c. Lupșeasca Miloș, jude com. 2 c. Vasilie Lupșasca 2 c. Iosif Lupșasca 2 c. Paul Lazar 3 c. Nicolae Petricoane 2 c. Novac Orza 2 c. Vida Orza 5 c. Ioan Petricoane Băla 2 c. Iosif Babețiu com. 1 c. Calina Lupșasca 2 c. Petru Stefan, com. 1 c. Stefan Mioc 1 c. Vasilie Sculiu 50 f. Ersilia Gherga inv. 5 c. Vidu Braia, econ. 1 c. Paun Ciuta, econ. 1 c. Ioan Sculeci, econ. 50 f. Mușă Mihai, econ. 50 f. Floarea Mania, econ. 40 f. Paun Petricoane, econ. 1 c. George Crăga, econ. 1 c. Iosif Baica, econ. 1 c. George Mioc, întreprinz. 1 c. Păun Ciuta 1 c. Păun Lupșasca 1 c. Calina Ciuta 60 f. Iosif Guga 1 c. David Micșea și Maria Mioc

1 c. Martin Mania epítrop 1 c. Nr. curent 93. Nr. colectei 110. Iuliu Iorgovici, preot Marghita-mare 50 c. Moise Păsulă, econ. 1 c. Nr. curent 93. Nr. colectei 110. Savu Groza, econ. Marghita-mare 1 c. Petru Zgorgia, econ. 1 c. Gruia Popov, econ. 1 c. Iosif Pasulă 1 c. Tanasie Zgorgia, econ. 1 c. Trifu Nicolae, econ. 1 c. Nica Popov, econ. 1 c. Mita Vasilie 1 c. Mișa Pascu, econ. 40 f. Paia Pasulă, econ. 50 f. Stefan Sfora, econ. 40 f. Iovan Groza, econ. 40 f. Moise Pascu 1 c. Biserica gr. ort. rom. 10 c. Moise Pasulă ferar 1 c. Paia Trufas 40 f. Ion Jebelean 5 c. Nr. curent 94. Nr. colectei 205. Comuna bisericească Iablanița 30 c. George Tatucu, paroh 5 c. Ioan Balaci, I codrean penz. 1 c. Petru Trailovici, econ. 1 c. Nicolae Stroicu, econ. 1 c. Petru Nicoara, econ. 40 f. Terziu Agasim, econ. 1 c. Grecu Paul, econ. 1 c. Petru Stroescu, econ. 30 f. Negara Taluac, econ. 1 c. Dumitru Dobrina, econ. 1 c. Pavel Stroescu, econ. 1 c. Eva Stroescu, econ. 60 f. George Baloci, econ. 1 c. Lăpădat Tatucu, econ. 1 c. Meilă Trailovici, econ. 1 c. Chirilă Vulpeș, econ. 1 c. Talia Balaci, econ. 40 f. Badea Rusalin, 40 f. Ioan Hațegan, econ. 1 c. Petru Zerva, econ. 1 c. Nr. curent 96. Nr. colectei 40. Inst. „Crișana“ Brad 50 c. Nr. curent 98. Nr. colectei 490. Dr. Petru Cornean adv. și soția Oravița 200 c. Dr. Ludovic Mehes și soția Oravița 200 c. Nr. curent 99. Nr. colectei 30. „Cassa de păstrare“ Sasca 100 c. Nr. curent 102. Petru Ionașiu dela fund. Dlui Antoniu Mocsoni de Foen 200 c. Nr. curent 104. Nr. colectei 193. Biserica gr. ort. rom. din Bozovici 100 c. Cassa de păstrare „Nera“ Bozovici 50 c. (Ioan Brinzei) Aurel Simtion, contabil 2 c. Ilie Ruva, cassar 2 c. Iuliu Novac, adv. 3 c. Ioan Brinzei, preot 2 c. Pavel Hergea, cancelist 2 c. Kelninescu Rom., comerciant 2 c. Moata Lăbil, contabil 2 c. Baba Matei, maestru 3 c. Paun Licarețiu, maestru 1 c. Nicolae Joana, maestru 1 c. George Strain memb. cassa de păstrare „Nera“ 2 c. Nistor Licarețiu, oficiant 1 c. Nedesf., oficiant 2 c. Emanuil N. 2 c. George Mihailovici, inv. 1 c. N. N., inv. de stat 2 c. Danilă Radivojest 2 c. Teodor Crăstoiu, epítrop 3 c. Ana Crăstoiu 2 c. Nr. curent 105. Nr. colectei 346. Biserica gr. ort. rom. Petroman 5 c. Nr. curent 106. Nr. colectei 117. Martin Sdicu, preot Straja 20 c. Măria Petrovici, vâd. inv. 10 c. George Manescu, inv. 10 c. George Luchiciu, notar com. 10 c. Alexandru Nicoric, inv. 5 c. Mihai Sporia, epítrop 2 c. George Luchiciu, comerciant 2 c. Costa Bugă, econ. 1 c. Ioan Bugă, epítrop 2 c. Nr. curent 107. Nr. colectei 9. „Albina“ inst. de cred. Sibiu 200 c. Nr. curent 108. Nr. colectei 174. George Pența, notar Comoriște 5 c. Iosif Groza, econ. 3 c. Ghela Botos, econ. 1 c.

(Urmează).

Știri

Decorarea Dlui Maiorescu. Universitatea din București a aranjat sărbătoare în cinstea Dlui T. Maiorescu, iar cu ocaziunea aceasta din partea ministrului de culte i-s-au trimis însemnele de mare oficer al ordinului Carol I. pentru serviciile strălucite și îndelungate aduse învățământului și literilor române.

Alegere. Conzistoriul plenar din 20 l. c. a ales profesor ordinar la institutul pedagogic pe Dl. Gheorghe Noaghea, care până acum de vr'o doi ani e aplicat la acest institut.

Știre ziaristică. Foiaia „Țara noastră“, de supt conducerea dlui O. Goga, anunță că-ș suspendează apariția pe timpul cât unul din redactori se află în străinătate.

O invenție. I. C. Rosin, student la universitatea din Iași, a inventat un aparat de telegrafic cu ajutorul căruia literile nu să imprimă pe bandă ca până acum, ci direct pe hârtie de format mare.

Eскурziune. Elevii dela institutul diecezan din loc au făcut escurziune la Lugoj Luni în 22 l. c. supt conducerea profesorilor Gh. Noaghea, Samson Crișciu și C. I. Sânjoan.

Monopolul pe chibrite să va introduce și la noi; așa chibritele să vor scumpi.

Anecdotă de Molière*. Un rege a întrebat pe un amic al său, cum este îndestulat cu medicul său? „Foarte bine“ îi răspunde acesta. „Mai întâi flechetim puțin la oaltă, el apoi îmi scrie o rețetă, eu nu o iau și în sfârșit tot mi să face bine“.

Cum se pot mărita fetele bătrâne*. Sexul frumos dar și slab de regulă împarte multe corfe la pețitori. Acuș e prea mic, acuș prea mare, nu-e destul de cult, de avut etc. pânăce trec de 20 ani și atunci mai pot aștepta, până când vrâstnecele lor umblă la braț cu soțul lor și unele au chiar și fete de măritat. Astfel a pățit și dșoara A., ai cărei părinți se plâneau de această soartă cătră unchiul P. venit la ei. P. le zice: „Toate trebuesc făcute la timpul lor și adesea, dacă ai perdut timpul potrivit, ai perdut pentru totdeauna. Dar cu toate acestea dați-mi fata mie și eu în 3 luni o voi mărita-o“. Așa a și fost. Pe cale îi spune fetei, că ea de aci înainte va fi doamna A. La acest nume au năvălit pețitorii, firește la vrâstă potrivită cu doamna. Ea și-a ales unul, dar căruia trebuia să-i descopere adevărul. Unchiul începe în felul următor: „Domnule, fi-am spus un neadevăr“. „Ce o fi?“ intrabă alesul mirat. „Doamna A. iubește? ...“. „Ba nu“. „Doară nu-e așa bogată?“. „Ba nu“. „Apoi ce?“ „Nu e văduvă“. „Cum... doară îi trăește soțul?“ „Ba nu, dar e fată“. „Cu atât mai bine“.

Bibliografie

Au apărut 4 „Colinde“ pentru cor bărb. și mixt, culese din Munții apuseni de Ștefan Ștefu inv. și să află de vinzare la librăriile rom. din Arad și la autor în Român Ecska (Torontál) cu prețul de 2 cor. + porto.

Nutrirea animalelor de casă. Cu acest titlu a apărut în editura „Reun. rom. de agric. din Sibiu“ o bună și interesantă carte pentru economii noștri, alcătuită de Aurel Cosciuc, membru în comitetul central al Reuniunii, actual titular a catedrei de economie la seminarul „Andreian“ și directorul școlii econ. conzist. În ea găsim tratate toate metodele (felurile) de nutrițiune, aprobate de știința și experiența de astăzi, dând îndrumări de neprețuit folos țaranului nostru. Cartea, împărțită în părți și capitule, tratează foarte sistematic tot ce să ține de nutrirea rațională a animalelor de casă, începând cu arătarea compoziției nutrețurilor și cu mistuirea animalelor. Să fac cunoșcute apoi toate soiurile de nutrețuri, în capitole separate, folosul și întrebuințarea lor, pregătirea nutrețurilor, hrănirea și îngrășarea diferitelor animale etc. folosindu-se autorul în tot locul de cele mai bune izvoară și de bogata sa experiență.

Recomandăm cetitorilor și indeosebi plugarilor noștri prețioasa carte a dlui Cosciuc. Învățăturile ei ar trebui să fie cetite și bine încrestate de fiecare econom. Ea formează Nr. 15-al Bibliotecii harnicei Reun. agricole și costă 1 cor. 50 bani, cu porto postal 1 cor. 60 fil. Comitetul Reun. agric. din Sibiu.

* Trimise de preotul N. Jurca din Cires.

Concurs

Devenind postul de *învățător* vacant prin abțicerea învățătorului I. Mărgan, care abțicere s'au luat la cunoștință din partea Venerabilului Consistoriu diecezan prin decretul de sub Nr. 3959 Șc. ex 1909, să scrie de nou concurs pentru îndeplinirea definitivă a postului de învățător la școala confesională gr. or. rom. din comuna **Săm-Ianăș**, cu termen de recurgere de 30 zile dela prima publicare.

Emolumentele :

1. Salar în bani gata 1000 cor.
2. Până ce să renovează cortelul numai 600 □ st. grădină.
3. Pentru conferințe și adunarea generală 20 cor.
4. Scripturistica învățătorescă 12 cor.
5. 2 st. □ adecă 8 □ m. lemne; pentru sala de învățământ.
6. Dela inmormântări conf. uzului din comună.

Învățătorul ales este îndatorat a purta cantoratul în și afară de biserică și a instrui elevii în cântările bisericesti; a purta agende notariale în comitetul și sinodul parohial fără altă remunerațiune, a purta protocolul de zi a epitropiei parohiale și a face socoțile bis. școlare pentru care va primi o remunerație de 40 cor. Preferenți vor fi aceia cari sânt în stare să instrueze și să conducă cor vocal bisericesc.

Recurenții au a-și subșterne recursele Prea On. Oficiu protopresbiterial din Vârșeț fiind adresate comit. paroh. din Săm-Ianăș, apoi a se prezenta în vre-o Duminică sau sârbătoare în sf. biserică spre a-și arăta desteritatea în cântare, dar nu în ziua de alegere.

Săm-Ianăș, din ședința comit. par., ținută în 13 Sept. 1909.

A. Popoviciu
not. comit. adhoc

Nicolae Tîcfăniant
președinte com.

3--3 [62]

În conșlegere cu mine: *Traian Oprea* m. p. protopresbiter.

„Minerva“

Compactor **Vasile Damian**

Caransebeș, în edificiul institutului
teologic-pedagogic.

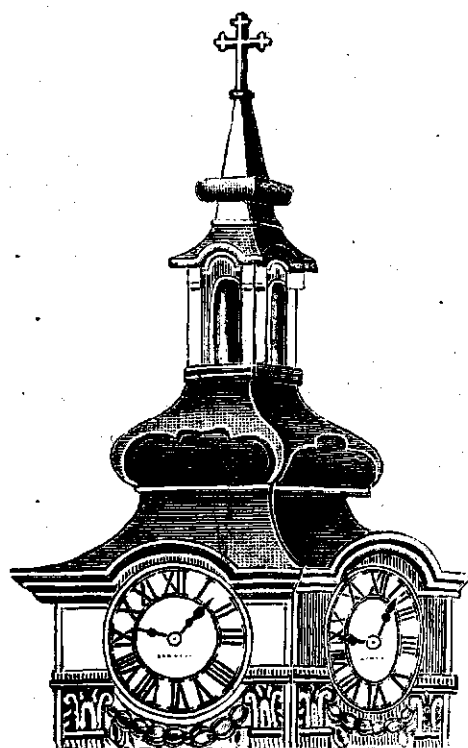
Primește spre efeptuire tot soiul de legături dela cea mai fină până la cea mai luxoasă; anume **Evangelii simple și în lux**, cartea donatorilor sf. biserici, protocoale, cărți de bibliotecii, cutii etc., cu prețuri foarte moderate.

Pentru bibliotecii bisericesti și populare fac prețuri foarte reduse.

Cu deosebită stimă

Vasile Damian
legător de cărți.

10--10 [3]

OROLOAGE

pentru turnuri bisericesti

în executare solidă precum și reparatura acestora prevede sub garanție

Friederic Grochowina

orologier și mehanic

în Caransebeș.

Casa institutului pedag.-teol. diecezan **Telephon 31**
16--26 [1]